

TSLs-
DN

11000038

00189

TRUYỆN TRANH LỊCH SỬ

LỜI: ĐOÀN THỊ MINH CHÂU
TRANH: NGUYỄN ĐÔNG HẢI

LÊ THÀNH TÔNG

VỊ VUA ANH MINH, TÀI BA TRONG LỊCH SỬ

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

TRUYỆN TRANH LỊCH SỬ

Lời: Đoàn Thị Minh Châu
Tranh: Nguyễn Đông Hải

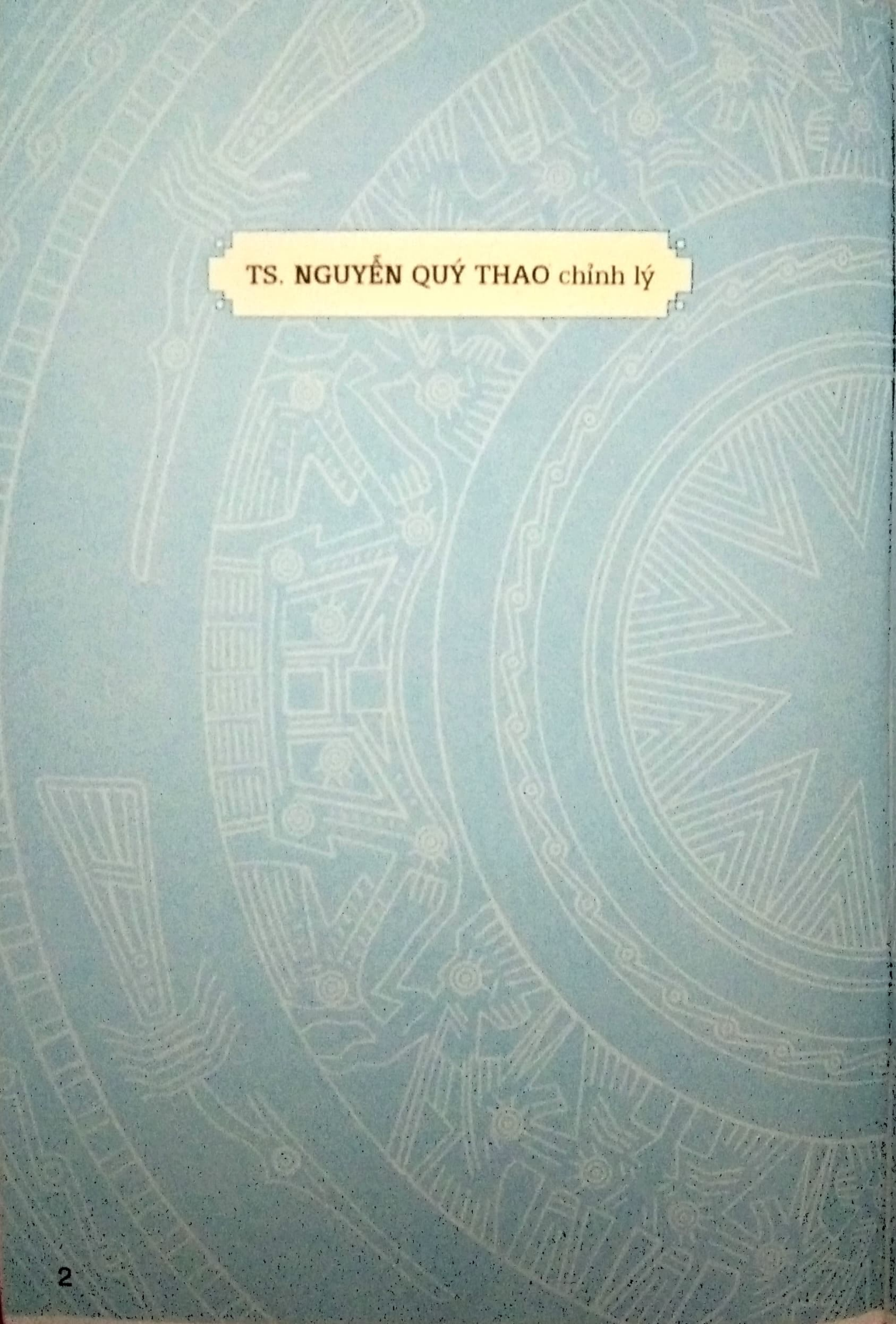
LÊ THÁNH TÔNG VỊ VUA ANH MINH, TÀI BA TRONG LỊCH SỬ

(Tái bản lần thứ nhất, có chỉnh lý)

TRƯỜNG TIỂU HỌC TRUNG ƯƠNG

THƯ VIỆN

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

TS. NGUYỄN QUÝ THAO chỉnh lý

LỜI GIỚI THIỆU

Các em thân mến!

Trên tay các em là những cuốn truyện tranh lịch sử, kết quả từ cuộc thi *Biên soạn Truyện tranh lịch sử theo sách giáo khoa Lịch sử hiện hành* do Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam phối hợp với Hội Nhà văn Việt Nam và Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam tổ chức.

Bộ truyện tranh này tái hiện lịch sử dân tộc từ thời dựng nước cho đến cuối thế kỷ XX. Những sự kiện, địa danh và nhân vật tiêu biểu qua các thời kỳ lịch sử được minh hoạ bằng những hình ảnh sinh động, hấp dẫn.

Qua từng câu chuyện, các em sẽ hiểu biết thêm về quá khứ dựng nước và giữ nước của dân tộc trong suốt hàng ngàn năm. Thấm nhuần những giá trị lịch sử do cha ông dày công hun đúc, các em sẽ thấu hiểu những nét văn hoá, phẩm chất và vẻ đẹp của con người Việt Nam. Hơn thế nữa, lòng tự hào về truyền thống quê hương cùng sự tri ân các anh hùng dân tộc chính là hành trang hữu ích giúp các em tiến bước vững vàng trên con đường hội nhập mai sau.

Hy vọng những cuốn truyện tranh lịch sử này sẽ bổ ích và để lại ấn tượng tốt đẹp cho các em.

CÔNG TY CP DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC TẠI ĐÀ NẴNG
NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

LÊ THÁNH TÔNG

(1442 - 1497)

Lê Thánh Tông là vị vua mà tên tuổi và sự nghiệp vẻ vang của ông đã gắn liền với giai đoạn cường thịnh của đất nước Việt Nam trong nửa cuối thế kỷ XV.

Ông tên là Lê Tư Thành, con thứ tư của vua Lê Thái Tông; lên làm vua năm 1460, hai lần đổi niên hiệu: Quang Thuận (1460-1469) và Hồng Đức (1470-1497).

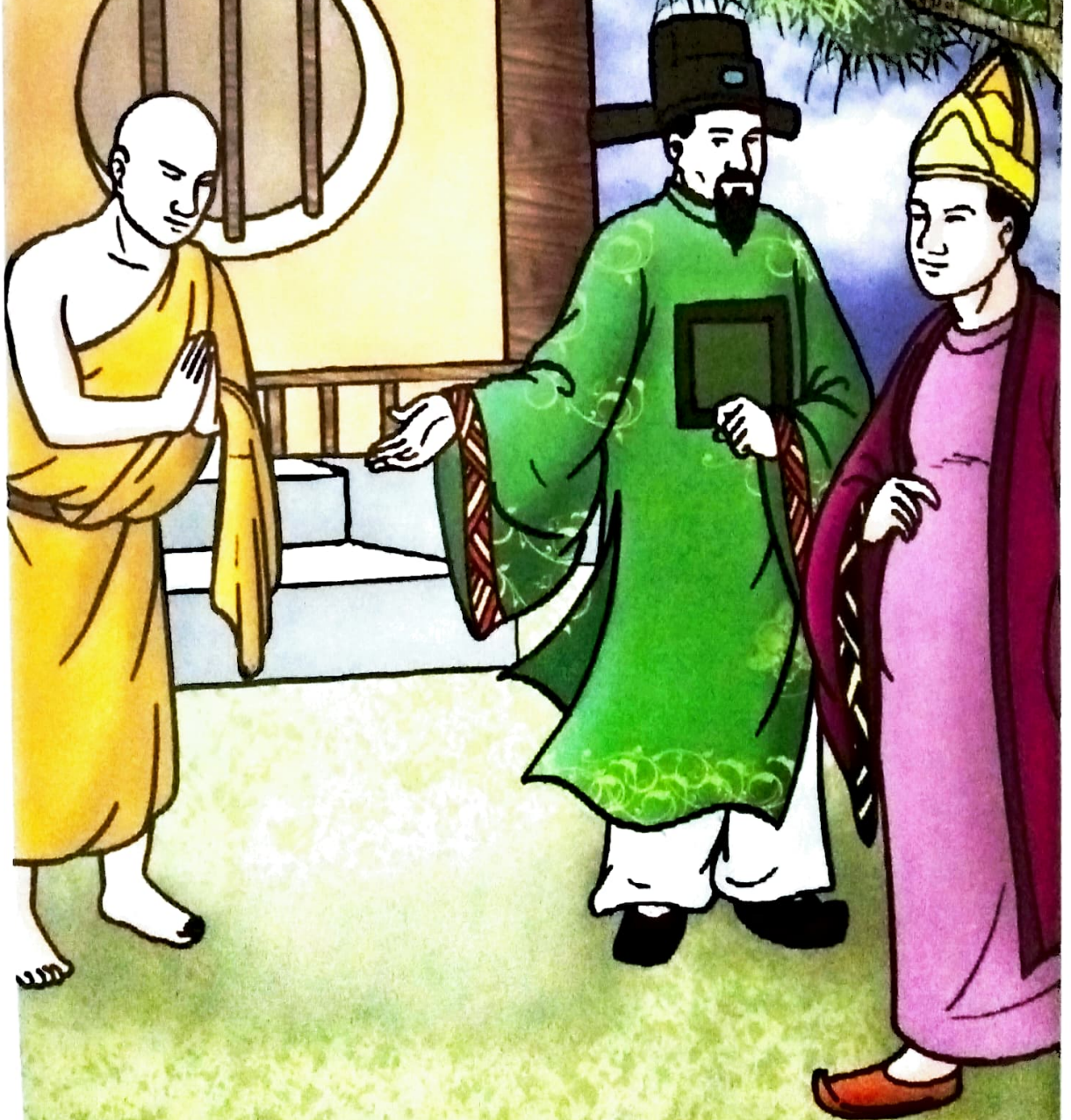
Trong gần 40 năm làm vua, ông đã đưa triều Lê sơ phát triển tới đỉnh cao về nhiều mặt; đã tiến hành nhiều cải cách về chính trị, quân sự, kinh tế; khởi xướng và ban hành *Luật Hồng Đức* - bộ luật có nhiều điểm tiên bộ so với các bộ luật của các triều đại trước đó.

Nhà sử học Phan Huy Chú đã từng đánh giá về Lê Thánh Tông như sau: "... là vị Hoàng đế văn võ tài lược hơn cả các đời."

Hoàng tử Lê Tư Thành là con thứ tư của vua Lê Thái Tông với bà Ngô Thị Ngọc Dao. Khi bà Ngọc Dao mang thai Tư Thành, Hoàng hậu Nguyễn Thị Anh đã đem lòng ghen ghét, tìm cách hãm hại.

Nhờ sự cứu giúp của Nguyễn Trãi và người thứ thiếp là Nguyễn Thị Lộ, bà Ngọc Dao đã được đưa đi lánh nạn. Vào năm 1442, bà sinh hạ Hoàng tử Tư Thành tại chùa Huy Văn (Đông Đa, Hà Nội).

Thuở nhỏ, Tư Thành sống bên ngoài hoàng cung, ở Văn Chương (Hà Nội). Đến 4 tuổi mới được đưa vào cung cùng học với các thân vương. Tư Thành tỏ ra thông minh, trí tuệ khác thường khiến các thầy dạy ngạc nhiên, thán phục.

Tương truyền, một trong những thân vương dạy Tư Thành muốn thử tài ông, đưa đề bài vịnh con cóc. Trong vài giây ngắn ngủi, Tư Thành đã đọc bài thơ sau:

*"Bác mẹ sinh ra vốn áo sồi
Chón nghiêm thăm thẳm một mình ngồi
Chép miệng dăm ba con kiến gió
Nghiến răng chuyển động bốn phương trời..."*

Vị thân vương quá tâm phục, bèn quỳ xuống tâu:

- Bẩm điện hạ, với khẩu khí này, điện hạ đúng là chân mệnh đế vương.

Năm 1459, con trai đầu của vua Lê Thái Tông là Lê Nghi Dân cùng phe đảng giết mẹ con Lê Nhân Tông, chiếm đoạt ngôi vua. May mắn, Tư Thành không bị sát hại mà được phong làm Gia Vương.

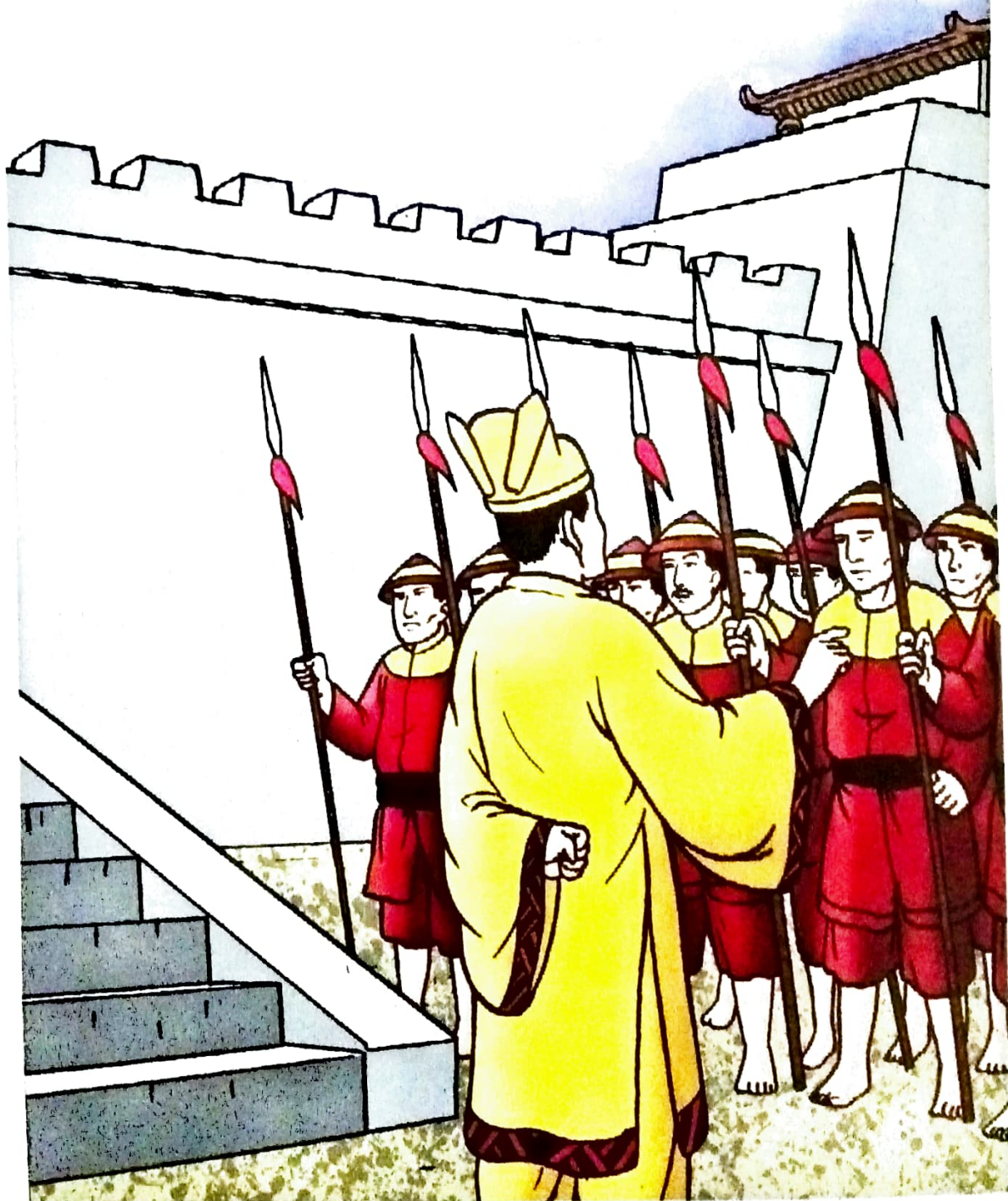
Một thời gian sau, Nguyễn Xí và Đinh Liệt là hai đại thần có uy tín trong triều đã làm một cuộc đảo chính, phế Lê Nghi Dân và lập Lê Tư Thành làm vua. Năm đó, Lê Tư Thành mới 18 tuổi.

Ngay sau khi lên ngôi, vua Lê Thánh Tông đã nhanh chóng chấm dứt tình trạng phe phái trong triều và khẩn trương tiến hành công cuộc xây dựng đất nước với tinh thần cải cách mạnh mẽ, táo bạo.

Sắc chỉ đầu tiên vua Lê Thánh Tông đưa ra là chỉnh đốn lại quân đội, tăng cường khả năng chiến đấu của các vệ quân năm đạo. Nhà vua cho ban hành 43 điều luật, đưa quân đội vào một quy chế chặt chẽ và có tính chiến đấu cao.

Đồng thời, vua Lê Thánh Tông tiến hành một cuộc cải cách hành chính lớn. Đây là cuộc cải cách hành chính lớn nhất, toàn diện trên mọi lĩnh vực, từ việc phân chia lại đơn vị hành chính, đổi mới hình thức tuyển dụng nhân tài đến việc sắp xếp lại bộ máy các cơ quan trung ương và địa phương...

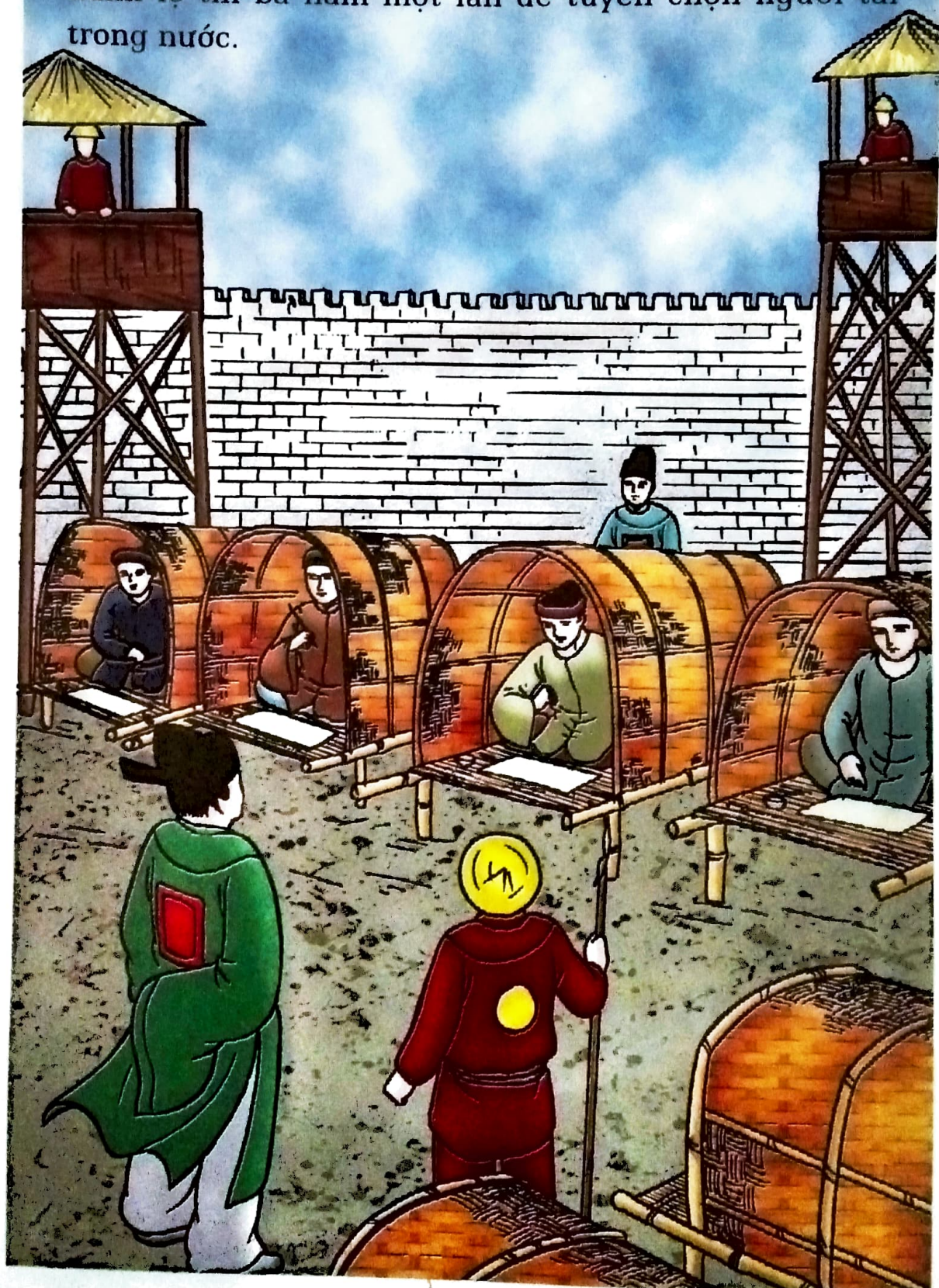
Trong cải cách hành chính, nhà vua sáng suốt chia cả nước thành 12 đạo, đến năm 1471, lập thêm đạo thừa tuyên thứ 13 (Quảng Nam). Lê Thánh Tông sai vẽ bản đồ của tất cả các phủ, châu, huyện, xã thuộc 13 đạo thừa tuyên trong cả nước, gọi là *Hồng Đức bản đồ*. Đây là lần đầu tiên nước ta có bộ bản đồ thống nhất và đầy đủ nhất.

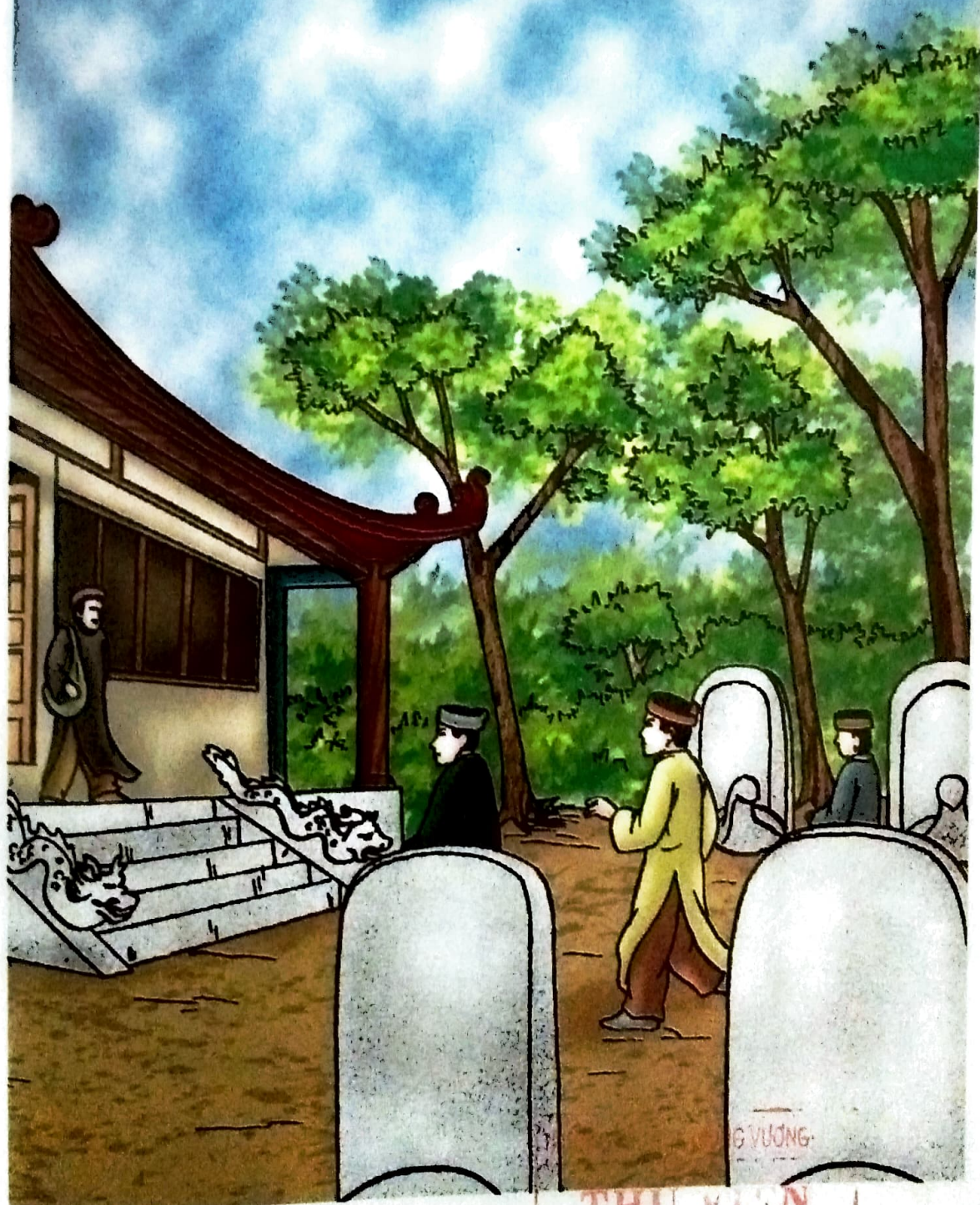
Ông cho ban bố các bài chiếu, chỉ dụ như: *Chiếu khuyến nông, Chiếu lập đồn điền, Chiếu định quan thuế...* nhằm ổn định và phát triển kinh tế đất nước. Nhờ đó mà thương mại và giao dịch buôn bán với các nước láng giềng thời kỳ này phát triển rất mạnh mẽ.

Dưới triều vua Lê Thánh Tông, Nho giáo rất thịnh hành, giữ địa vị độc tôn. Về khoa cử, nhà vua ban hành lệ thi ba năm một lần để tuyển chọn người tài trong nước.

Để ghi danh, tôn vinh những người thực sự có tài đức, vua Lê Thánh Tông khởi xướng và cho dựng bia, ghi tên Tiến sĩ ở Văn Miếu - Quốc Tử Giám. Việc khuyến khích học tập, thi cử rất được quan tâm, đã có nhiều người đỗ đạt cao, đóng góp nhiều cho sự phát triển đất nước.

Cũng để tôn vinh và khuyến khích các sĩ tử, vua Lê Thánh Tông đã đặt ra lệ xướng danh (đọc tên những người đỗ đạt để tất cả mọi người đều biết). Nhà vua ban chỉ dụ:

"Quốc Tử Giám là trường đào tạo nhân tài. Văn Miếu là nơi ghi công những ai thành đạt, tài đức. Việc xướng danh sĩ tử là hình thức khuyến khích con dân cả nước chuyên cần học hành cầu tiến."

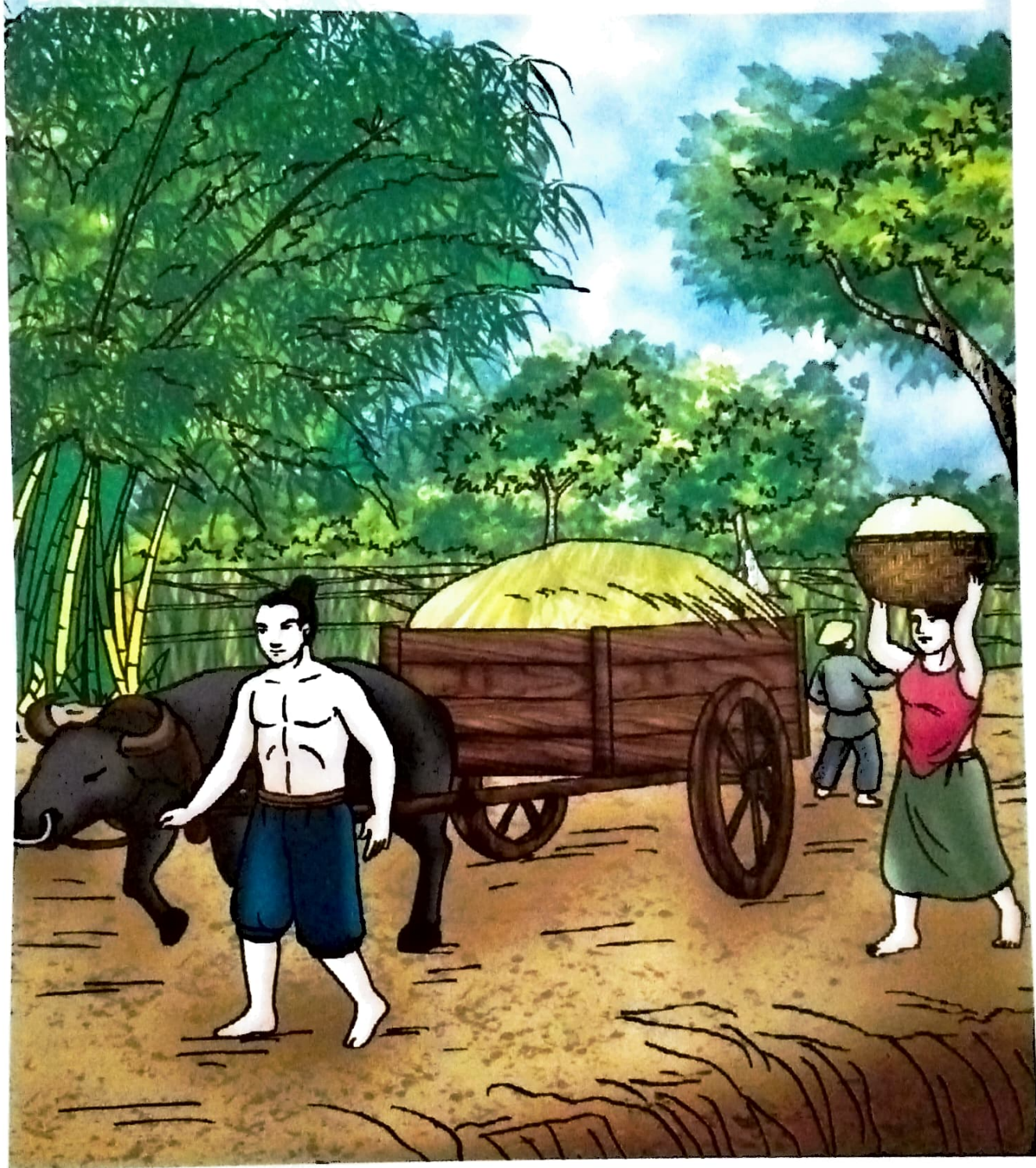
Vinh dự cao nhất dành cho những tân khoa đỗ trong kỳ thi Đình là được vua ban đai yến tiệc, cấp mũ áo, cân đai và cho vinh quy (về quê hương bản quán một cách vẻ vang). Chính vua Lê Thánh Tông đã đặt ra lệ vinh quy bái tổ để tôn vinh những người tài giỏi ngay trên mảnh đất quê hương họ.

Một trong những thành tựu đáng tự hào nhất trong sự nghiệp trị nước của vua Lê Thánh Tông là cho ban hành *Luật Hồng Đức*. Với bộ luật này, Đại Việt đã hình thành một nhà nước pháp quyền sơ khởi thuộc loại sớm trên thế giới. Bộ luật gồm 13 chương với 722 điều.

Việc ban hành *Luật Hồng Đức* được xem là sự kiện đánh dấu trình độ văn minh cao của xã hội Việt Nam ở thế kỉ XV. Bộ luật phản ánh ý thức độc lập, tự chủ mạnh mẽ của triều Lê, sự chăm lo của nhà nước về chủ quyền và an ninh quốc gia cũng như quyền lợi, nghĩa vụ của người dân.

Luật Hồng Đức đã có nhiều điểm tiến bộ mà trong các bộ luật ở phương Đông thời đó chưa có, đó là bảo vệ quyền lợi của người phụ nữ. Trong gia đình, người con gái được hưởng quyền chia tài sản như con trai, được thừa kế hương hoả nếu gia đình không có con trai.

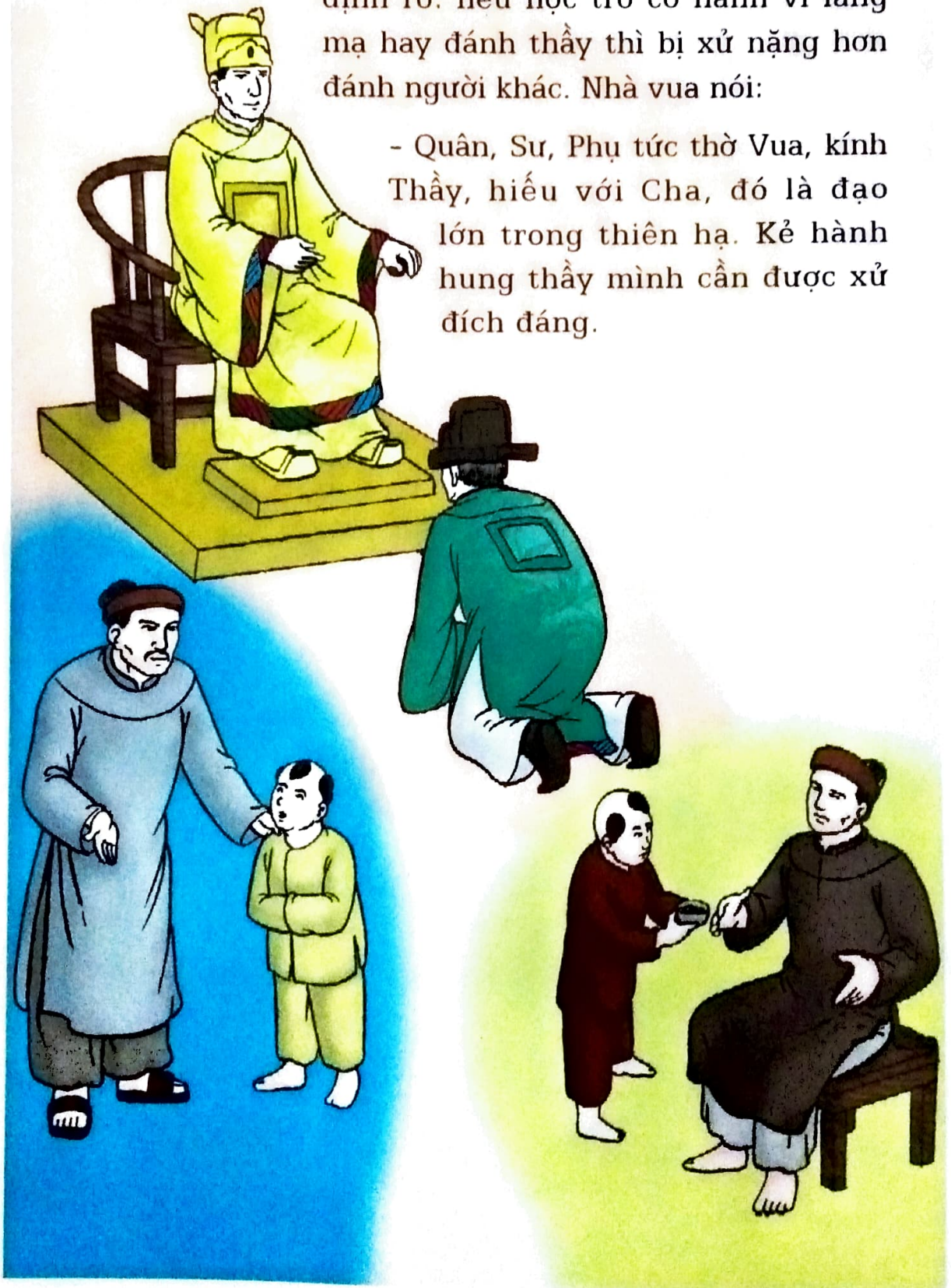

Lần đầu tiên trong lịch sử nhà nước phong kiến Đại Việt, người phụ nữ được pháp luật quy định cho hưởng quyền lợi đặc biệt: quyền bỏ chồng, nếu người chồng đã bỏ bê, không chăm nom, săn sóc vợ trong 5 tháng.

Để bảo vệ truyền thống tôn sư trọng đạo, *Luật Hồng Đức* cũng quy định rõ: nếu học trò có hành vi lăng mạ hay đánh thầy thì bị xử nặng hơn đánh người khác. Nhà vua nói:

- Quân, Sư, Phụ tức thờ Vua, kính Thầy, hiếu với Cha, đó là đạo lớn trong thiên hạ. Kẻ hành hung thầy mình cần được xử đích đáng.

Truyền thống nhân ái cũng được thể hiện trong *Luật Hồng Đức*: người vợ goá chồng, không nơi nương tựa thì chính quyền phải nuôi; người già, trẻ em và người tàn tật, nếu phạm tội thì không được tra tấn.

Những tội phản quốc, làm lộ bí mật quốc gia, ăn hối lộ đều bị trừng phạt rất nặng. Bề tôi tâu bày sự việc dối trá, báo cáo sai thì bị lưu đày hay tử hình.

Chính vua Lê Thánh Tông là người trực tiếp giám sát việc thực hiện nghiêm chỉnh pháp luật đã ban hành. Một lần, vua ra lệnh thu lại quyền chỉ huy của Tổng quân Đô đốc Lê Thiệt vì con trai Lê Thiệt giữa ban ngày phóng ngựa trên đường phố và dung túng gia nô đánh người. Nhà vua nói:

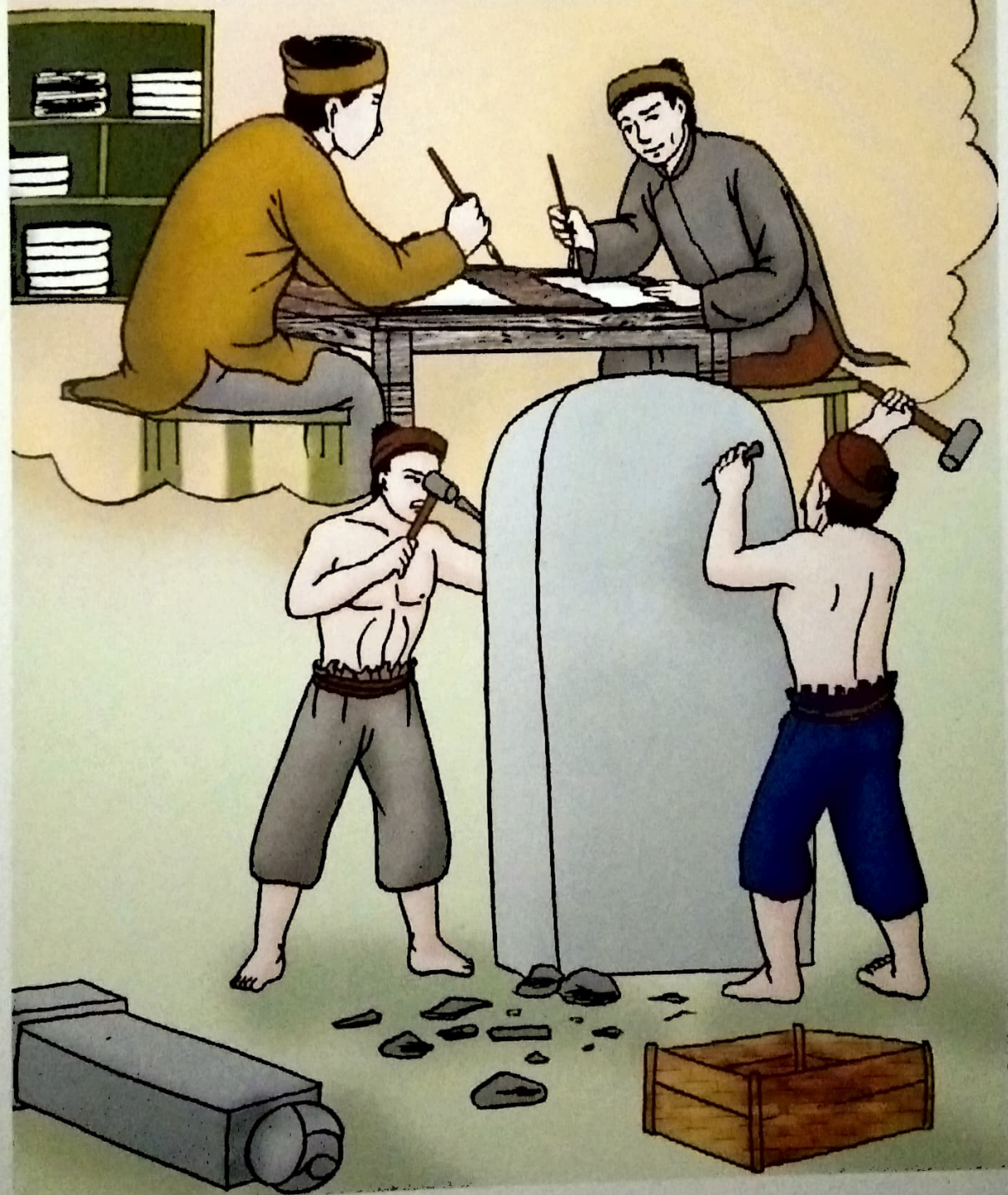
- Ai ý quyền lực, bức hiếp kẻ yếu sẽ phải bị trừng phạt.

Nhà vua thường bảo với các quan rằng: "Pháp luật là phép tắc chung của Nhà nước, ta và các người phải cùng tuân theo". Vì thế, luật pháp thời vua Lê Thánh Tông nghiêm đến mức của rơi ngoài đường không ai nhặt, nhà nhà ban đêm ngủ mở cửa, không phải lo trộm cướp.

Năm 1464, nhà vua minh oan cho Nguyễn Trãi, người đã từng bị kết tội giết vua và bị "tru di tam tộc" trong vụ án lịch sử nổi tiếng Lệ Chi viên. Vua còn cho tạc bia Nguyễn Trãi với câu thơ xúc động: *Ức Trai* tâm thượng quang Khuê tảo* (Tâm hồn Ức Trai sáng tựa sao Khuê); cho sưu tầm thơ văn của ông để lưu lại hậu thế.

*Ức Trai: tên hiệu của Nguyễn Trãi

Lê Thánh Tông rất trân trọng lịch sử nước nhà. Vua giao cho Ngô Sĩ Liên viết bộ *Đại Việt sử ký toàn thư*, cho biên soạn bộ sách *Thiên Nam dư hạ tập* có đến 100 quyển, là bộ sách ghi chép tất cả những hiểu biết về đất nước Đại Việt giai đoạn này.

Là người yêu thơ văn, năm 1495, vua Lê Thánh Tông đã đề xướng và tổ chức các cuộc xướng họa thơ văn trong cung đình; cho triệu tập 28 vị tiến sĩ giỏi văn thơ nhất nước thời đó, lập thành Tao đàn Nhị thập bát tú mà nhà vua là Tao đàn nguyên suý, vừa sáng tác văn thơ, vừa nghiên cứu, phê bình.

Trong lĩnh vực thơ văn, vua Lê Thánh Tông còn có điểm đáng trân trọng, đó là sở trường làm thơ Nôm. Chính nhà vua là người khơi dậy một không khí sáng tác thơ văn Nôm rất sôi nổi lúc bấy giờ.

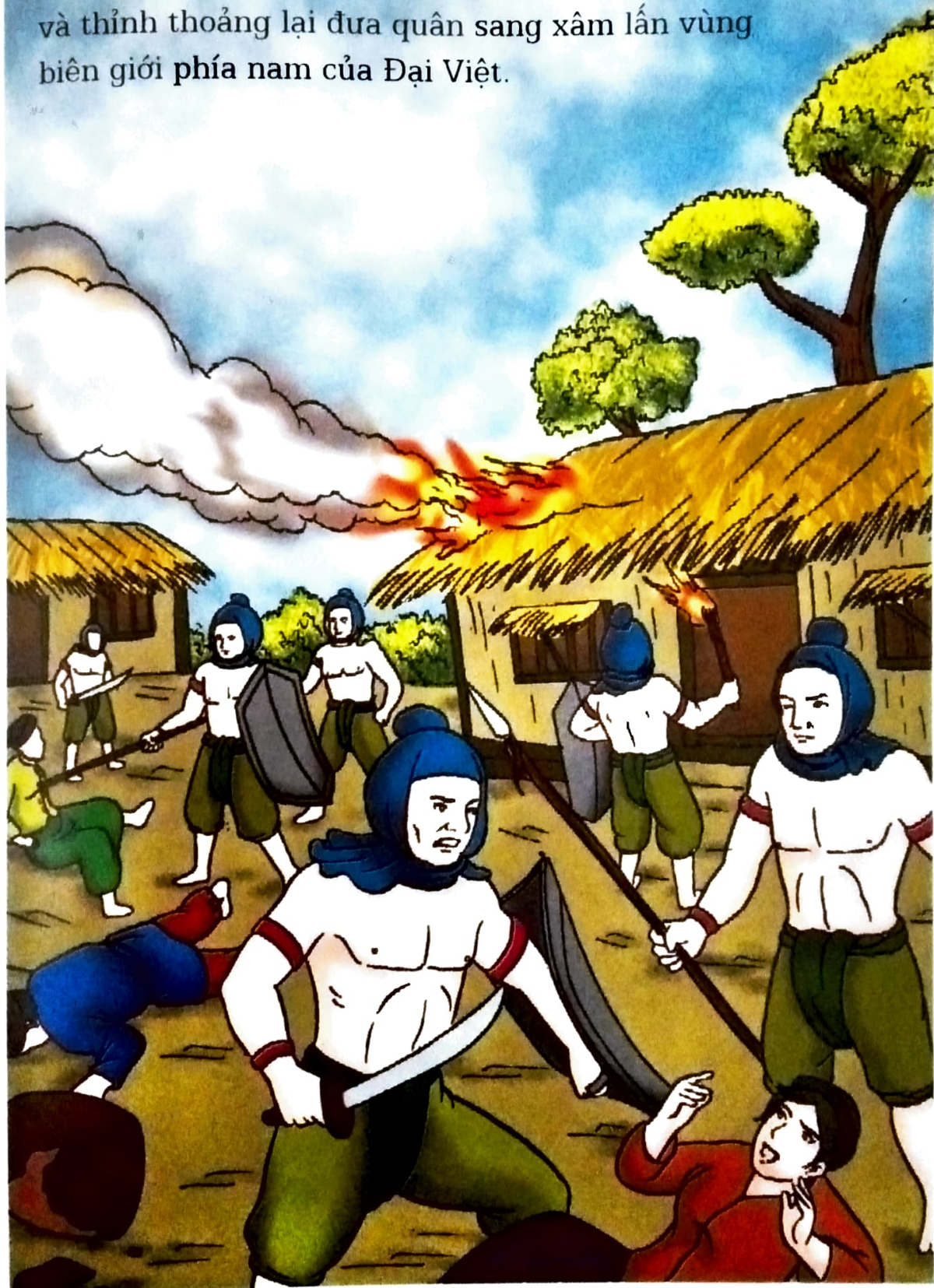
Quan tâm đến văn chương, song vua Lê Thánh Tông cũng không hề coi nhẹ việc võ bị. Suốt thời gian ở ngôi, nhà vua rất chú ý cho quân sĩ tập luyện, phòng bị. Nhà vua thường thân chinh đi tuần cùng với binh lính ở các vùng biên ải xa xôi.

Vua Lê Thánh Tông còn là một thiên tài quân sự. Nhà vua đã từng nhiều lần thân chinh cầm quân đánh Chiêm Thành và luôn giành chiến thắng.

Vào những năm đầu vua Lê Thánh Tông trị vì đất nước, vua Chiêm Thành lúc đó là Trà Toàn đã tỏ thái độ coi thường triều đình nhà Lê và thỉnh thoảng lại đưa quân sang xâm lấn vùng biên giới phía nam của Đại Việt.

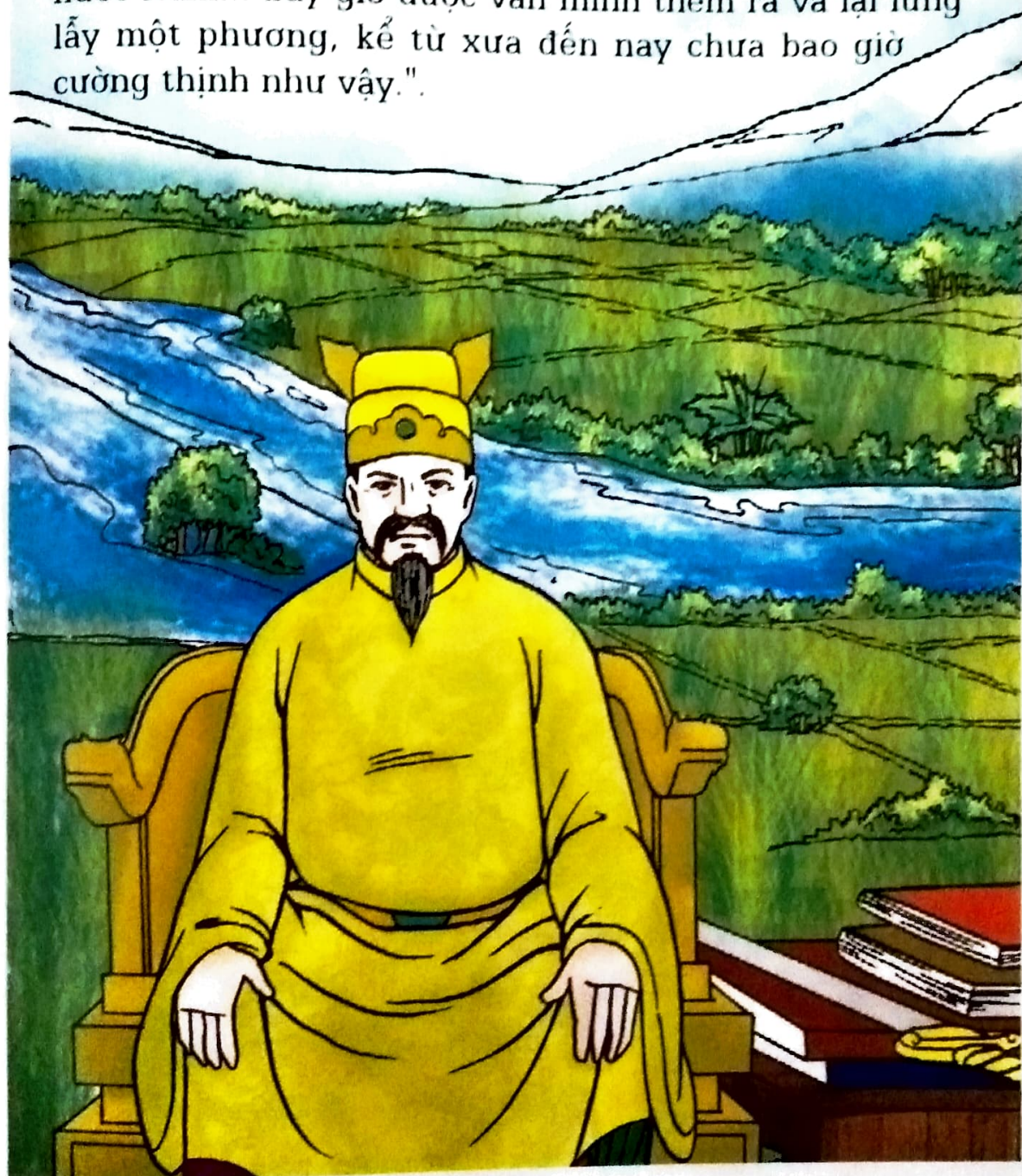

Năm 1470, vua Lê Thánh Tông đã quyết định chinh phạt. Ông thân chinh cầm hơn hai mươi vạn quân tiến vào đất Chiêm Thành và đã giành thắng lợi vẻ vang.

Lê Thánh Tông được người đời ca ngợi là vị vua anh minh, tài ba, vĩ đại; một nhà văn hoá kiệt xuất; một người đã có những đóng góp to lớn, tạo nên một thời đại huy hoàng của nước Đại Việt ta ở thế kỷ XV.

Trong cuốn *Việt Nam sử lược*, tác giả Trần Trọng Kim đã viết về ông như sau: "Sửa sang được nhiều việc chính trị, mở mang sự học hành, chinh đồn các việc võ bị, đánh dẹp Chiêm Thành, Ai Lao, mở thêm bờ cõi, khiến cho nước Nam... bấy giờ được văn minh thêm ra và lại hùng lấy một phương, kể từ xưa đến nay chưa bao giờ cường thịnh như vậy".

Hãy đánh dấu X vào ☐ trước ý đúng để kiểm tra xem em đã đọc được những gì.

1. Là con vua nhưng Thánh Tông đã phải nếm trải hoàn cảnh

- ☐ bị ruồng bỏ, không được Thái Tông công nhận
- ☐ bị hoàng hậu Nguyễn Thị Anh mưu hại, cùng mẹ sống bên ngoài hoàng cung.
- ☐ được sự bao bọc của Nguyễn Trãi, sống cùng mẹ ngoài kinh thành, 4 tuổi mới được vào cung, học hành với các thân vương.
- ☐ Cả ba ý trên đều đúng.

2. Ngay từ nhỏ, hoàng tử Lê Tư Thành (Lê Thánh Tông) đã bộc lộ tư chất

- ☐ có tài văn chương, thông minh, trí tuệ hơn người.
- ☐ có tài quân sự, khả năng trị vì đất nước.
- ☐ có lòng nhân ái, thương yêu muôn dân.
- ☐ không có tư chất đặc biệt.

3. Bộ luật Hồng Đức ra đời có ý nghĩa gì?

- ☐ Là sự kiện lớn, đánh dấu trình độ văn minh cao của xã hội Việt Nam ở thế kỷ XV.
- ☐ Thể hiện ý thức độc lập, tự chủ của triều đình, bảo vệ trật tự, trị an nước nhà, quy định rõ quyền lợi, trách nhiệm của mọi tầng lớp nhân dân.
- ☐ Là bộ luật nhằm củng cố nền quân chủ Lê triều.
- ☐ Cả ba ý trên đều đúng.

4. Đánh giá nào dưới đây là đầy đủ nhất về vua Lê Thánh Tông?

- ☐ Vị vua có công phát triển đất nước về mọi mặt kinh tế, chính trị, quốc phòng, văn hoá ở thế kỷ XV.
- ☐ Vị vua anh minh, nhân từ, có tấm lòng yêu nước thương dân sâu sắc.
- ☐ Vị vua tài hoa, yêu thích văn chương, chuộng nhân tài.
- ☐ Vị vua anh minh, có tài trị nước, nhà văn hoá, nhà thơ nổi tiếng; tên tuổi gắn liền với giai đoạn hưng thịnh nhất của đất nước ở thế kỷ XV.

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHAN XUÂN THÀNH

Tổ chức và chịu trách nhiệm bản thảo:

Trợ lý Tổng biên tập ĐỖ VĂN THẢO

Giám đốc Công ty CP Dịch vụ xuất bản Giáo dục tại Đà Nẵng PHAN QUANG THÂN

Biên tập lần đầu:

PHẠM VĂN HẢI

Biên tập tái bản:

HUỲNH CHÍ DANH

Trình bày bìa:

PHAN MINH NHẬT

Biên tập kỹ thuật:

TRỊNH THANH SƠN

Chế bản:

NGUYỄN NỮ ĐOAN THỰC

Bản quyền thuộc Công ty CP Dịch vụ xuất bản Giáo dục tại Đà Nẵng -
Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

LÊ THÁNH TÔNG
VỊ VUA ANH MINH, TÀI BA TRONG LỊCH SỬ

Mã số: 8I798n7-DVT

In 5.000 bản, khổ 17 x 24cm.

Tại Công ty TNHH Thương mại In Bao Bì Tuấn Bằng

Địa chỉ: Khu Công nghiệp Thạch Thất Quốc Oai - Huyện Quốc Oai - Hà Nội

Số ĐKXB: 3293-2017/CXBIPH/28-1291/GD ; mã số ISBN: 978-604-0-00547-2

Số QDXB: 1328/QĐ-GD-ĐN ngày 08 tháng 11 năm 2017

In xong và nộp lưu chiểu tháng 12 năm 2017.

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM
CÔNG TY CP DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC TẠI ĐÀ NẴNG
DANANG EDUCATION PUBLISHING SERVICES JOINT-STOCK COMPANY
771 Nguyễn Hữu Thọ - Phường Khuê Trung - Quận Cẩm Lệ - Tp. Đà Nẵng
Điện thoại/fax: (0236) 3632668 - (0236) 3698547

VƯƠNG MIỆN KIM CƯƠNG
CHẤT LƯỢNG QUỐC TẾ

Bạn đọc có thể mua sách tại các Công ty Sách - Thiết bị trường học ở các địa phương hoặc cửa hàng sách của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam:

- Tại TP. Hà Nội: 45 Phố Vọng; 187, 187C Giảng Võ; 232 Tây Sơn; 25 Hàn Thuyên; 51 Lò Đúc; 45 Hàng Chuối; Ngõ 385 Hoàng Quốc Việt; 17 T2 - 17 T3 Trung Hoà - Nhân Chính; Toà nhà HESCO Văn Quán - Hà Đông.
- Tại TP. Đà Nẵng: 78 Pasteur; 145 Lê Lợi; 223 Lê Đình Lý.
- Tại TP. Hồ Chí Minh: 261C Lê Quang Định, Quận Bình Thạnh; 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5; 116 Đinh Tiên Hoàng, P. 1, Q. Bình Thạnh; 63 Vĩnh Viễn, P. 2, Quận 10.
- Tại TP. Cần Thơ: 162D Đường 3 tháng 2, Phường Xuân Khánh, Quận Ninh Kiều.
- Tại Website bán hàng trực tuyến: www.sach24.vn

Lê Thánh Tông

ISBN 978-604-0-00547-2

9 786040 005472

Giá: 25.000đ

www.xuatbangiaoduc.vn